

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

18 november 2003

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Eloi Glorieux en Johan Malcorps –
houdende de sterilisatie van zwervkatten

ADVIES

van de Raad van State

Zie :

1611 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

KONINKRIJK BELGIË

RAAD VAN STATE

DE EERSTE VOORZITTER

Brussel, 14 november 2003

35.423/3

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op uw brief van 23 april 2003 (ref. : dec/decs/bve/squ/030423.001), heb ik de eer u hierbij een expeditie en twee afschriften te zenden van het advies van de Raad van State over een voorstel van decreet houdende de sterilisatie van zwervkatten (Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1611/1).

Het is raadzaam het nummer van het advies te vermelden telkens naar dit advies wordt verwezen.

Met bijzondere hoogachting,

De Eerste Voorzitter,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'D' followed by a horizontal line.

W. DEROOVER

De Heer N. DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement

1011

BRUSSEL

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.423/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 24 april 2003 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem van advies te dienen over een voorstel van decreet "houdende de sterilisatie van zwervkatten" (Parl. St., Vl. Parl., 2002-03, nr. 1611/1), heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 30 september 2003 en 4 november 2003, op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven:

35.423/3

STREKKING VAN HET VOORSTEL

1. Het voor advies voorgelegde voorstel van decreet strekt ertoe te voorzien in een systeem van forfaitaire subsidies voor steden en gemeenten die "acties op touw zetten in het kader van de sterilisatie van zwervkatten op hun grondgebied" (artikel 3, § 1).

Volgens het voorstel moeten onder zwervkatten verstaan worden: "katten die voornamelijk leven op openbare plaatsen of in leegstaande gebouwen en geen eigenaar hebben. Zij leven onder meer in plantsoenen en op braakliggende gronden. Zwervkatten kunnen zich vrij verplaatsen en voortplanten. Zwervkatten onderscheiden zich van huiskatten die voornamelijk leven in en bij de woning van hun eigenaar, die controle heeft over hun bewegingsvrijheid en hun voortplanting" (artikel 2, 1°).

Om een subsidie te krijgen moeten de gemeenten een beroep doen op de diensten van dierenartsen (artikel 3, § 2).

De gesteriliseerde zwervkatten moeten op een door de Vlaamse regering te bepalen manier fysiek identificeerbaar worden gemaakt. Na herstel moeten ze terug in hun territorium worden geplaatst (artikel 6).

Aan de Vlaamse regering wordt opdracht gegeven om het bedrag van de forfaitaire subsidie vast te stellen en om de aanvraagprocedure te bepalen. Tevens dient ze de standaardovereenkomst vast te stellen die gesloten wordt tussen de gemeente en de dierenartsen, verenigingen en particulieren die ermee instemmen samen te werken met het oog op de sterilisatie van zwervkatten (artikel 7).

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

2. Uit de toelichting bij het voorstel blijkt dat de indieners ervan uitgaan dat het voorstel maatregelen bevat "ter bescherming van het leefmilieu en het natuurbehoud". Wat de bescherming van het leefmilieu betreft (artikel 6, § 1, II, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen), blijken zij in het bijzonder te denken aan de bestrijding van de nachtelijke lawaaihinder; wat het natuurbehoud betreft (artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet), wijzen zij op het feit dat zwervkatten een bedreiging vormen van het natuurlijk evenwicht binnen de inheemse fauna en flora, o.m. doordat ze frequent dragers zijn van toxoplasmose.

2.1. Zoals de Raad van State reeds heeft opgemerkt i.v.m. een voorstel van ordonnantie met dezelfde inhoud als het thans voorliggende voorstel van decreet, valt het moeilijk om in te zien hoe een regeling i.v.m. de sterilisatie van zwervkatten kan worden ingepast in de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van het leefmilieu. Het lawaai dat 's nachts veroorzaakt wordt door zwervkatten kan wel hinderlijk zijn, maar het is een vorm van natuurlijk lawaai, afkomstig van dieren in een voor hen natuurlijke omgeving. De Raad van State kan er niet toe komen om een dergelijke vorm van hinder te beschouwen als een aantasting van het leefmilieu, en om het optreden daartegen te beschouwen als behorend tot de bescherming van het leefmilieu.

2.2. In vergelijking met de bevoegdheidsgronden waarop de indieners van het voornoemde voorstel van ordonnantie zich beriepen, is het beroep op de bevoegdheid van de gewesten inzake het natuurbehoud nieuw.

Zoals door het Arbitragehof in herinnering is gebracht, beoogt het natuurbehoud "het behoud van de eigen aard, de verscheidenheid en het ongeschonden karakter van het natuurlijke milieu door middel van maatregelen tot bescherming van de flora en de fauna, hun gemeenschappen en groeiplaatsen, evenals van de grond, de ondergrond, het water en de lucht". Wat meer in het bijzonder de maatregelen i.v.m. de fauna betreft, gaat het bij het natuurbehoud om de bescherming van natuurlijk in het wild levende dieren, niet om de bescherming van huisdieren.

Te dezen zijn de voorgestelde maatregelen gericht op zwervkatten. Zoals uit de definitie van het begrip "zwervkatten" in artikel 2, 1°, van het voorstel blijkt, zijn dat katten die voornamelijk leven op openbare plaatsen of in leegstaande gebouwen, d.i. in een door mensen bewoonde omgeving. Ze zijn trouwens in oorsprong huiskatten. Ze hebben weliswaar geen eigenaar, maar zijn voor hun voedsel toch in mindere of meerdere mate afhankelijk van de mens. In tegenstelling tot "wilde katten" of "verwilderde katten", leven zwervkatten niet in het wild.

Die kenmerken leiden tot de conclusie dat de voorgestelde maatregelen geen betrekking hebben op het natuurbehoud.

35.423/3

Weliswaar kunnen de voorgestelde maatregelen tot gevolg hebben dat mogelijke bedreigingen voor de fauna en de flora in de omgeving waar zwurfkatten voorkomen, worden beperkt. Die vaststelling impliceert echter nog niet dat de voorgestelde maatregelen zelf, naar hun aard bekeken, geacht kunnen worden in hoofdzaak die effecten te beogen. Veeleer is het herstel van het evenwicht binnen de fauna en de flora een neveneffect van de voorgestelde regeling, ook al kan dat effect uitdrukkelijk beoogd zijn. Een dergelijk effect kan geen invloed uitoefenen op de kwalificatie van die regeling vanuit bevoegdheidsrechtelijk oogpunt.

3. Om het voorgestelde decreet bevoegdheidsrechtelijk te kwalificeren, dient uitgegaan te worden van de inhoud zelf ervan. Zoals in de toelichting terecht wordt uiteengezet, bevat het een subsidieregeling, erop gericht om steden en gemeenten te motiveren om "een professioneel en diervriendelijk sterilisatieprogramma voor zwurfkatten" op te zetten.

Aldus bekeken, moet de voorgestelde regeling als een maatregel van "dierengezondheid" of "dierenwelzijn" worden aangemerkt. Een dergelijke maatregel behoort tot de bevoegdheid die bij artikel 6, § 1, V, eerste lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de federale overheid is voorbehouden.

De conclusie is dan ook dat de decreetgever niet bevoegd is om de voorgestelde regeling aan te nemen.

35.423/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER